
MONITOR GOSPODARCZY INSTYTUTU ZACHODNIEGO

1/2025
17.02.2025

Redakcja:
dr Piotr Andrzejewski

SYTUACJA EKONOMICZNA W NIEMCZECH – grudzień 2024 r.

Według Federalnego Urzędu Statystycznego niemiecki PKB obniżył się w czwartym kwartale o 0,1%, co oznacza, że roczny wynik PKB za 2024 r. także jest ujemny, notując spadek o 0,2%. Urząd Statystyczny prognozuje, że zauważalne ożywienie gospodarcze w Niemczech prawdopodobnie rozpocznie się dopiero wtedy, gdy pojawią się jasne perspektywy przyszłych warunków gospodarczych, finansowych i geopolitycznych. Eksport wzrósł o 2,1% w ujęciu miesięcznym (za co odpowiadał głównie wzrost eksportu do USA, aż o 14,3%), podobnie import zwiększył się o 0,4%. Produkcja przemysłowa w ujęciu trzymiesięcznym spadła o 1,3%. Pozytywny trend zaznaczył się za to w sprzedaży detalicznej, która wzrosła o 2,3% (w ujęciu trzymiesięcznym), pomimo pesymistycznych nastrojów konsumenckich (Ifo -21,3 pkt). Inflacja w grudniu wyniosła 2,6% (notując niewielki wzrost). Spadek cen energii w ujęciu rok do roku był mniejszy niż oczekiwano, a wzrost inflacji napędził wzrost cen w sektorze usług. Negatywna dynamika na rynku pracy utrzymuje się – stopa bezrobocia w grudniu wzrosła do 6,1%. Warto także odnotować, że w grudniu zwiększyła się liczba osób korzystających z tzw. postojowego (*Kurzarbeit*).

→ [Die wirtschaftliche Lage in Deutschland in Januar 2025](#)

ANALIZY

🕒 PROGNOZA NIEMIECKICH INSTYTUTÓW EKONOMICZNYCH NA 2025 r.

Pięć czołowych instytutów ekonomicznych przedstawiło swoje prognozy na 2025 r. Dotychczasowe przewidywania zostały obniżone, pojawiły się także głosy, że stagnacja utrzyma się w 2025 r. Dopiero w 2026 r. sytuacja może nieco się poprawić, przynosząc wzrost na poziomie 0,9%. Przykładowo Niemiecki Instytut Badań Ekonomicznych (DIW) prognozuje, że w 2025 r. wzrost gospodarczy będzie minimalny, na poziomie 0,2%. Taką samą prognozę przedstawił Instytut Gospodarki Światowej w Kilonii (IfW). Z kolei Instytut Badań Ekonomicznych w Halle (IWH) uważa, że w 2025 r. niemiecka gospodarka wzrośnie o 0,4%. Instytuty wskazały także sześć głównych problemów, które w ich opinii ograniczają wzrost gospodarczy.

Po pierwsze, bolączką niemieckiej gospodarki jest niepełne wykorzystanie mocy przemysłowych, które wynosi 76,5% i jest to wskaźnik najniższy od lat. W ocenie ekspertów im dłużej trwa stagnacja, tym większe jest ryzyko bezpowrotnej utraty potencjału przemysłowego. Dyrektor IfW Stefan Kooths mówi o „ogromnym kryzysie strukturalnym i braku perspektyw na ożywienie”. Pesymizm Koothsa łągodzi z kolei Timo Wollmershäuser z monachijskiego instytutu – Ifo. Uważa on, że odzyskanie znaczącej części produkcji przemysłowej jest możliwe oraz że „nie wiemy jaka część możliwości została utracona”. Clemens Fuest (również Ifo) dodaje, że interwencja rządu federalnego byłaby wskazana w celu poprawy tej sytuacji. Drugim problemem wspomnianym

w prognozie jest rosnące bezrobocie. Brak wystarczającej liczby zamówień skutkuje zmniejszeniem liczby miejsc pracy, co przyczynia się do nasilenia problemu nikłego wzrostu gospodarczego, a zmniejszenie się dochodów ogranicza zdolności konsumpcyjne. Jak zauważają eksperci, do września 2024 r. zlikwidowanych zostało 81 tys. miejsc pracy więcej w stosunku do odpowiedniego wskaźnika z analogicznego okresu w roku poprzedzającym. Zaś od lata 2022 r. 370 000 osób miało stracić w Niemczech pracę (statystyka nie uwzględnia uchodźców z Ukrainy). Stopa bezrobocia ma w 2025 r. utrzymać się powyżej prognozy 6%. Trzecim czynnikiem ograniczającym niemiecki wzrost gospodarczy są planowane cła nakładane przez USA. Niemieccy ekonomiści uważają, jednak, że cła zastosowane wobec Chin będą wyższe od ceł nałożonych na UE, co spowoduje przesunięcie części popytu z USA do Europy. Mimo tego straty spowodowane spadkiem importu do USA i ogólnym spadkiem światowego handlu będą przeważać. Niemiecki eksport ma w 2025 r. spaść o 1%.

Kolejnym czynnikiem negatywnie wpływającym na wzrost gospodarczy ma być ograniczenie konsumpcji prywatnej. Wcześniejsze oczekiwania wskazywały na możliwą jej poprawę. Jednakże obecnie eksperci dostrzegają tendencję niemieckiego społeczeństwa do oszczędzania zamiast wydawania, co jest spowodowane niepewnością. Choć instytuty szacują, że dochody niemieckich gospodarstw domowych wzrosną (o ok. 2,2%), to wartość ta jest zbyt mała, by zmienić zachowania konsumentów i pobudzić konsumpcję. Dodatkowo eksperci wskazują na rosnącą niepewność polityczną w Niemczech. Nie da się przewidzieć, ile będzie trwał proces formowania rządu po wyborach. Nie jest także jasny kierunek polityki gospodarczej przyszłej koalicji. Według IfW niepewność polityczna i brak klarownej polityki gospodarczej może kosztować Niemcy aż 2% wzrostu PKB w najbliższych latach. Z tym zagadnieniem łączy się ostatni czynnik wspomniany przez ekspertów, czyli fakt, że koalicja SPD, Zielonych i FDP rozpadła się zanim jeszcze zatwierdziła budżet na 2025 r. W związku z tym obecnie obowiązuje „tymczasowe zarządzanie budżetem”, które stanowi, że można zrealizować jedynie takie wydatki, do których rząd federalny jest prawnie zobowiązany. Spowoduje to zmniejszenie wydatków rządowych w pierwszej połowie 2025 r., których nie da się odrobić w drugiej połowie tego roku.

→ [*ifo Schnelldienst Sonderausgabe Dezember 2024*](#)

→ [*Handelsblatt, Führende Institute senken ihre Wachstumsprognosen für 2025*](#)

WIADOMOŚCI

🕒 CZY NIEMCY MOGĄ WRÓCIĆ NA SZCZYT?

Koniec roku stanowi czas podsumowań oraz snucia planów na przyszłość. W ocenie Boston Consulting Group (BGC) Niemcy są państwem, które ma wystarczający potencjał do przyśpieszenia

rozwoju. Do tego potrzebna będzie poprawa warunków lokalizacyjnych, stworzenie zachęt popytowych oraz atrakcyjnych warunków ramowych dla rozwoju przyszłych technologii. BGC zauważa, że podczas gdy USA czy Chiny inwestują w kapitał i wiedzę specjalistyczną w przyszłościowych branżach oraz prowadzą aktywną politykę przemysłową, ciągła niepewność w Niemczech sprawia, że takie inwestycje nie mają miejsca. Przykładowo jednym z wymienionych obszarów, w których Niemcy mogą poprawić swoją pozycję, jest sztuczna inteligencja. Inwestycje w nią uznawane są za niezbędne do zapewnienia kluczowym niemieckim branżom odporności na przyszłość i zagwarantowania konkurencyjności w wymiarze globalnym. W państwie wysokich płac (a za takie uchodzą Niemcy) automatyzacja pracy pod wpływem sztucznej inteligencji pozwoli osiągnąć przewagi konkurencyjne. BGC argumentuje, że konieczne jest stworzenie powiązań pomiędzy rozwijającą się technologią i popytem rynkowym. Drugi przyszłościowy obszar to elektromobilność. W Chinach opracowanie nowego samochodu trwa trzy lata, w Niemczech cztery. W ocenie BGC Niemcy muszą stworzyć odpowiedni ekosystem składający się z klastrów badawczych, start-upów oraz udziału kluczowych przedsiębiorstw. Dotyczyć to ma w szczególności opracowania systemów operacyjnych pojazdów czy systemów jazdy autonomicznej. Ponadto, by nadrobić zaległości technologiczne, BGC sugeruje, aby Niemcy skorzystały z modelu chińskiego, tj. wprowadziły wymóg tworzenia joint venture jako warunku do działania na rynku niemieckim i europejskim. Miałoby to ułatwić transfer potrzebnej wiedzy.

→ [Handelsblatt, *Wie Deutschland den Weg zurück an die Weltspitze schafft*](#)

🕒 TRUDNA SYTUACJA VOLKSWAGENA

Po strajkach ostrzegawczych, protestach na dużą skalę i maratonie negocjacji firmie Volkswagen udało się osiągnąć porozumienie z radą zakładową i związkami zawodowymi IG Metall. W ocenie prezesa spółki Oliviera Blume osiągnięte porozumienie jest dobrą wiadomością, a firma będzie mogła w racjonalny sposób zredukować nadwyżki mocy produkcyjnych w Niemczech. Blume zauważa, że VW potrzebuje ponad 15 mld euro oszczędności w perspektywie średnioterminowej. W ramach tej kwoty 4 mld mają pochodzić z obniżenia kosztów pracy i środków strukturalnych. Rezultatem będzie stała redukcja produkcji o ok. 730 000 pojazdów (rocznie). Celem prezesa koncernu jest doprowadzenie do sytuacji, w której jego główna marka (czyli VW) byłaby w stanie sama finansować swoje inwestycje, zwłaszcza że zwrot z inwestycji jest podobny do poziomów z poprzednich dekad.

Blume odniósł się również do kampanii wyborczej i kwestii dotacji, mówiąc, że VW z zadowoleniem przyjmie pomoc rządu. Twierdzi on, że niemiecki model gospodarczy wymaga korekty, w szczególności potrzebne jest stworzenie nowych warunków ramowych. Dla polityków uczestniczących w kampanii wyborczej ma radę, by skupili się na obniżeniu podatków, zmniejszeniu przeszkód biurokratycznych i wprowadzeniu zabezpieczenia zobowiązań finansowych. Dodaje, że w 2025 r. przemysł motoryzacyjny nie zdoła dostosować się do bardziej rygorystycznych przepisów

dotyczących emisji CO₂. Blume stwierdził również, że druga marka, którą zarządza, czyli Porsche przynosi w Chinach straty, co powoduje, że koncern ograniczył produkcję w Zuffenhausen, przechodząc od dwóch zmian do jednej. Jest to zapowiedź problemów marki Porsche, która dotychczas notowała dobre wyniki sprzedaży.

→ [Franfurter Allgemeine Zeitung, *Der vereinbarte Abbau entspricht zwei bis drei großen Werken*](#)

🕒 **KOLEJNE INWESTYCJE W PRODUKCJĘ PÓŁPRZEWODNIKÓW W NIEMCZECH**

Federalne Ministerstwo Gospodarki planuje wesprzeć dalszy rozwój produkcji układów scalonych w Niemczech kwotą 2 mld euro. Jest to jedna z ostatnich decyzji ministra gospodarki Roberta Habecka. Firmy mogły aplikować o środki z Banku Rozwoju (KfW) do połowy stycznia br. Ministerstwo spodziewało się od 10 do 20 zgłoszeń. Wyzwaniem dla realizacji tego pomysłu jest fakt, że do dotacji mają dokładać się także poszczególne kraje związkowe (30% kwoty). Ponadto nie jest jasne, w jakiej mierze ciągłość tego programu zostanie zachowana po wyborach parlamentarnych. Istnieje ryzyko, że nowy rząd zarzuci projekt ze względu na poszukiwanie oszczędności. Jens Spahn (CDU) miał stwierdzić, że po zmianie władzy „oczyszczą dżunglę dotacji”. Niemniej jednak przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki i Ochrony Klimatu uważają, że „każdy zdaje sobie sprawę, jak niebezpieczna jest zależność od zagranicy i dlatego tak ważne jest zbudowanie własnego ekosystemu układów scalonych. A to jest możliwe tylko przy wsparciu państwa”. Należy podkreślić, że tajwański producent TSMC otrzymał już wsparcie od niemieckiego państwa wynoszące 5 mld euro na utworzenie linii produkcyjnej układów scalonych w Dreźnie. Z kolei mająca wynieść 33 mld euro inwestycja firmy Intel (z dotacją 9,9 mld euro od Niemiec) została wstrzymana. Kolejny amerykański producent Wolfspeed również zrezygnował z planów otwarcia nowej fabryki w Kraju Saary. Mimo tych przeciwności Ministerstwo Gospodarki uznaje za konieczne dalsze inwestowanie w produkcję chipów w Niemczech. Podejście takie ma być pokłosiem doświadczenia z zerwaniem łańcuchów dostaw w latach poprzednich, które negatywnie odcisnęło się na szeregu branż, zwłaszcza branży samochodowej. W ocenie mediów największa część z 2 mld euro może trafić do amerykańskiego producenta układów scalonych Globalfoundries. Firma ta posiada już zakład w Dreźnie i od pewnego czasu zabiega o fundusze na rozbudowę. Inne firmy, które starają się o uzyskanie dofinansowania to niemieckie Semikron Danfoss, Infineon oraz amerykańska firma Vishay Electronics.

→ [Handelsblatt, *Chipfabriken sollen mit zwei Milliarden Euro gefördert werden*](#)

KALENDARIUM

DATA	MIEJSCE	WYDARZENIE
01.12.2024	Nairobi	Minister gospodarki i ochrony klimatu Robert Habeck udał się do Kenii, by wziąć udział w Niemiecko-Afrykańskim Szczyście Biznesowym (GABS). Ministrowi towarzyszyła delegacja biznesowa oraz reprezentacja Bundestagu. Rozmowy dotyczyły wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, energii geotermalnej, zielonych łańcuchów wartości w Kenii oraz niemiecko-kenijskich projektów w zakresie ochrony klimatu.
04.12.2024	Berlin	Rząd federalny przyjął Strategię Bezpieczeństwa Narodowego i Przemysłu Obronnego. Dokument podkreśla potrzebę utrzymania i rozwoju „innovacyjnych firm zbrojeniowych” w Niemczech.
05.12.2024	Berlin	Dieter Janecek, koordynator ds. gospodarki morskiej wziął udział w 21. Konferencji Technologii Morskich, gdzie przedstawił rządową politykę dotacji w celu dokonania transformacji energetycznej w sektorze morskim.
05.12.2024	Hamburg	W obecności sekretarza stanu Stefana Wenzela nastąpiło szenie powstania wspieranej przez sztuczną inteligencję platformy, której celem jest przyspieszenie procedur planowania i zatwierdzania budowy ogólnoniemieckiej sieci wodorowej.
09.12.2024	Berlin	Federalne Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu opublikowało raport końcowy pt. „Wdrażanie i zarządzanie europejskimi funduszami strukturalnymi w kontekście ich dostosowania od 2028 r.”
10.12.2024	Bruksela	Minister Robert Habeck udał się na pierwsze spotkanie z nowo utworzoną KE. Rozmowy z komisarzami dotyczyły bieżących wyzwań w zakresie energetyki, konkurencyjności, handlu międzynarodowego i ochrony klimatu.
11.12.2024	Bruksela	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu ogłosiło kolejny nabór wniosków w ramach Programu Innowacji dla Modeli Biznesowych i Pionierskich Rozwiązań (IGP). Celem jest wprowadzenie innowacji mających na celu lepsze wykorzystanie danych i sztucznej inteligencji (AI) w sektorze prywatnym.
11.12.2024	Berlin	Rząd federalny przyjął uproszczone przepisy dotyczące zamówień publicznych, które podwyższyły limit wartości bezpośrednich zamówień dla instytucji federalnych z 1000 do 15 000 euro.
11.12.2024	Berlin	Rząd federalny zatwierdził zmiany w rozporządzeniu EEG 2023 dotyczące bioenergii, które mają uelastyczyć działanie biogazowni podłączonych do sieci ciepłowniczej.

11.12.2024	Berlin	Minister Robert Habeck wziął udział w VII Niemiecko-Ukraińskim Forum Ekonomicznym. Głównymi tematami były odporność gospodarcza, zaopatrzenie w energię i przemysł zbrojeniowy. Strona niemiecka poinformowała także o uruchomieniu pilotażowej instalacji wodorowej w zachodniej Ukrainie za 7 mln euro.
11.12.2024	Madryt	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu oraz ambasada RFN w Hiszpanii zorganizowały wydarzenie pt. „Skalowanie zielonego wodoru do użytku krajowego i eksportu: rola południowo-zachodniego korytarza wodorowego, współpraca i partnerstwa”. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 80 podmiotów z Hiszpanii, Portugalii, Francji i Niemiec. Południowo-zachodni korytarz wodorowy ma mieć w 2030 r. możliwość transportowania 2 mln ton zielonego wodoru. Z ramienia ministerstwa w wydarzeniu wziął udział sekretarz stanu Stefan Wenzel.
12.12.2024	Berlin	Rząd federalny i kraje związkowe wydały wspólne oświadczenie w sprawie polityki spójności UE po 2027.
13.12.2024	Drezno	Minister Robert Habeck wraz z TSMC i jej partnerami Bosch, Infineon i NXP oficjalnie ogłosili rozpoczęcie budowy fabryki układów scalonych w Dreźnie. Inwestycja warta 10 mld euro uzyskała dofinansowanie rządu federalnego w wysokości 5 mld euro. Wspólne przedsięwzięcie otrzymało nazwę „European Semiconductor Manufacturing Company (ESMC)”.
13.12.2024	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu ogłosiło kolejny pakiet środków mających na celu przyspieszenie i optymalizację procedur kontroli eksportu za pośrednictwem Federalnego Urzędu Gospodarki i Kontroli Eksportu (BAFA).
16.12.2024	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu oraz Federalny Urząd Statystyczny wspólnie z krajami związkowymi Badenia-Wirtembergia i Nadrenia Północna-Westfalia przeprowadziły kontrolę pt. „Łatwiejsze zakładanie działalności gospodarczej”. Efektem są 44 rekomendacje dotyczące działań mających na celu eliminację przeszkód biurokratycznych w zakładaniu i sukcesji firm.
16.12.2024	Bruksela	Sekretarz stanu Philipp Nimmermann wziął udział w posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii. Rozmowy dotyczyły energii geotermalnej oraz raportu Międzynarodowej Agencji Energetycznej (IEA) na temat przyszłości światowej energii geotermalnej.
18.12.2024	Berlin, Papenburg	Rząd federalny zatwierdził nominacje do rady nadzorczej firmy Meyer Werft ze względu na jej restrukturyzację. Dolna Saksonia oraz rząd federalny posiadają w tej firmie 40% udziałów.

18.12.2024	Berlin	Rząd federalny ponownie powołał profesor Monikę Schnitzer do Rady Ekspertów Ekonomicznych.
19.12.2024	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu uruchomiło programu ESA „Boost!” z dofinansowaniem w wysokości 95 mln euro w celu inwestowania w start-upy specjalizujące się w eksploracji przestrzeni kosmicznej.
20.12.2024	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu przekaze krajom związkowym Berlin i Dolna Saksonia dodatkowe 37,87 mln euro na „regionalną poprawę struktury gospodarczej”.
20.12.2024	Bruksela/Berno	Komisja Europejska oraz szwajcarski rząd federalny ogłosili podpisanie pakietu przepisów dostosowujących prawo Szwajcarii do prawa UE oraz ustalających mapę drogową relacji pomiędzy Szwajcarią a UE na najbliższe lata. Szwajcaria jest czwartym co do wielkości partnerem handlowym UE po USA, Chinach i Wielkiej Brytanii (łączna wartość dwustronnego handlu towarami w 2023 r. wyniosła 327 mld euro).
27.12.2024	Bruksela	Komisja Europejska zatwierdziła drugi przetarg w ramach IPCEI H2Global na zakup produktów wodorowych. Niemcy planują przetargi na zamówienia pozaeuropejskie o łącznej wartości 2,2 mld euro. Wraz z wspólnymi zakupami z Niderlandami (których wkład wynosi 300 mln euro) wartość zakupu wodoru wzrośnie do 2,5 mld euro.
27.12.2024	Kolonia	UE ogłosiła decyzję w sprawie lokalizacji nowej infrastruktury naziemnej dla przyszłych usług łączności satelitarnej w ramach programów GovSatCom i IRIS2. W Niemczech inwestycje zostaną umiejscowione w Nadrenii Północnej-Westfalii.